

Hematolojik Maligniteli Hastalarda Kan Dolaşımı Enfeksiyonlarının Epidemiyolojisi, Klinik Özellikleri ve Mortalite ile İlişkili Risk Faktörleri

Dr. Tuğba Çınar

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi

Sunum Planı

Giriş

Amaç

Gereç ve Yöntem

Bulgular

Sonuç

Giriş

- Hematolojik maligniteli hastalarda kemik iliğinin malign hücrelerce invazyonu ve sitotoksik kemoterapiden kaynaklanan nötropeni enfeksiyon riskini önemli ölçüde artırmakta¹
- Kan dolaşımı enfeksiyonları (KDE) %25-30 prevalans ve %40 mortalite oranlarıyla en yaygın komplikasyonlardan biridir²

Amaç

Çalışmamızda hematolojik maligniteli hastalardaki KDE etkenleri, antimikrobiyal direnç profilleri ve mortaliteyi etkileyen faktörlerin ortaya konması amaçlanmıştır

Gereç ve Yöntem

- Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Hematoloji servislerinde;
  - 01.06.2019 - 31.12.2022 tarihleri arasında
  - Hematolojik malignite tanısıyla izlenirken KDE gelişen
  - 18 yaş üzerindeki hastalar retrospektif olarak incelenmiştir
- Klinik ve laboratuvar parametrelerinin mortalite üzerindeki etkisi çoklu lojistik regresyon analizi ile değerlendirildi

Bulgular

Çalışma döneminde;
245 hastada
347 KDE incelendi

319 atak (%91.9) monomikrobiyal,
28 atak (%8.1) polimikrobiyal
Toplam 375 etken izole edildi

182 hastada (%74.3) tek
37 hastada (%15.1) iki
26 hastada (%10.6) üç veya daha fazla atak mevcuttu

Tablo 1: Hastaların demografik verileri ve komorbid hastalıkları

	n	%
Yaş, yıl		
Ortalama±SS	49.2 ±16.2	
Cinsiyet		
Kadın	98	40.0
Erkek	147	60.0
Komorbid hastalıklar		
Hipertansiyon	66	26.9
Koroner arter hastalığı	28	12.2
Kronik böbrek hastalığı	19	7.75
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı	13	5.3
Diyabetes mellitus	30	11.4
Serebrovasküler olay	8	3.3

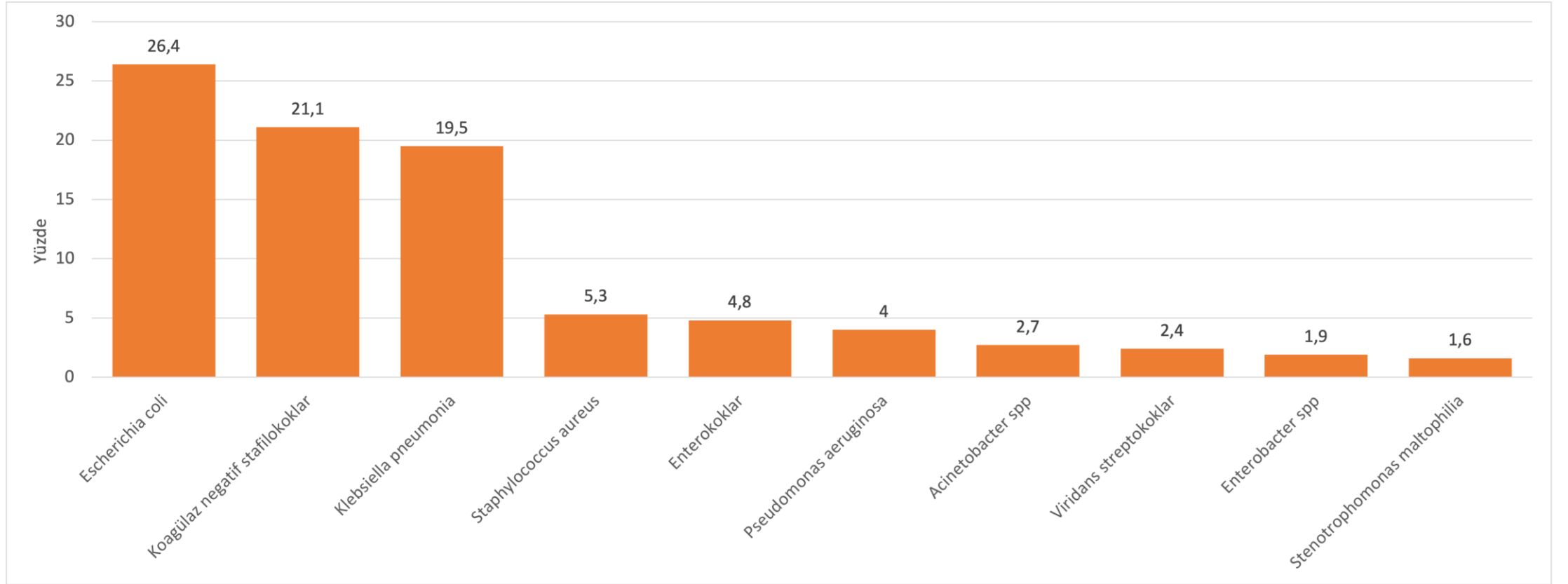
SS: Standart sapma

Tablo 2: Hematolojik malignite tanıları ve hastalık özellikleri

	n	%
Hematolojik maligniteler		
AML	133	38.3
ALL	75	21.6
Non-Hodgkin lenfoma	49	14.1
Hodgkin lenfoma	15	4.3
Multipl miyelom	38	11.0
Miyelodisplastik sendrom	7	2.0
Kronik lenfosittik lösemi	6	1.7
Diğerleri	24	6.9
Hastalık aktivitesi		
Yeni tanı	100	28.8
Remisyon	163	47.0
Relaps-refrakter	84	24.2

Resim 1: Kan kültürlerinden en sık izole edilen etkenler

Tablo 3: Kan kültürlerinden izole edilen gram-negatif etkenlerin dağılımı

	n	%
Gram-negatif etkenler	237	63.2
<i>Escherichia coli</i>	99	26.4
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	73	19.5
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	15	4.0
<i>Acinetobacter</i> spp.	10	2.7
<i>Stenotrophomonas maltophilia</i>	6	1.6
<i>Enterobacter</i> spp.	7	1.9
<i>Burkholderia cepacia</i>	5	1.3
<i>Serratia marcescens</i>	3	0.8
Diğer*	19	5.1

Diğer*: *Klebsiella oxytoca* (n=3), *Pseudomonas oryzihabitans* (n=3), *Pseudomonas stutzeri* (n=1), *Aeromonas* spp. (n=2), *Moraxella* spp. (n=2), *Salmonella enterica* (n=1), *Ralstonia picketti* (n=1), *Sphingomonas paucimobilis* (n=1), *Citrobacter koseri* (n=1), *Proteus mirabilis* (n=1), *Ewingella americana* (n=1), *Campylobacter jejuni* (n=1), *Capnocytophaga sputigena* (n=1)

Tablo 4: Kan kültürlerinden izole edilen gram-pozitif etkenlerin ve mayaların dağılımı

	n	%
Gram-pozitif etkenler	134	35.7
Koagülaz negatif stafilokoklar	79	21.1
<i>Staphylococcus aureus</i>	20	5.3
Enterokoklar	18	4.8
Viridans streptokoklar	9	2.4
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	4	1.1
<i>Corynebacterium spp.</i>	4	1.1
Mayalar	4	1.1
<i>Candida albicans</i>	1	0.3
<i>Candida tropicalis</i>	1	0.3
<i>Candida parapsilosis</i>	1	0.3
<i>Candida dublinensis</i>	1	0.3

Tablo 5: Gram-negatif etkenlerin antimikrobiyal direnç oranları

	n	%
<i>E. coli</i> , ESBL üretimi	41/99	41.4
<i>K. pneumoniae</i> , ESBL üretimi	45/73	61.6
<i>Enterobacterales</i> , karbapenem direnci	32/189	16.9
<i>P. aeruginosa</i> , MDR	11/15	73.3
<i>Acinetobacter</i> spp., MDR	3/10	30.0
Gram-negatif bakteriler, MDR	120/237	50.6

ESBL: Genişlemiş spektrumlu beta laktamaz, **MDR:** Çoklu ilaca dirençli

Tablo 6: Gram-pozitif etkenlerin antimikrobiyal direnç oranları

	n	%
<i>S.aureus</i> , MRSA	8/20	40.0
<i>Enterococcus</i> spp., VRE	2/18	11.1
KNS, MRKNS	74/79	93.7
Gram-pozitif, MDR	10/134	7.5

MRSA: Metisilin dirençli *S. aureus*, **VRE:** Vankomisin dirençli enterokok, **MRKNS:** Metisilin dirençli koagülaz negatif stafilokok, **MDR:** Çoklu ilaca dirençli

Tablo 7: Mortaliteye etki eden faktörlerin lojistik regresyon analizi

	B	SH	OR	GA	p değeri
Yaş	0.036	0.014	1.037	1.008-1.066	0.012
Hastalığın remisyonda olmaması	2.154	0.603	8.621	2.645-27.778	<0.001
CRP (mg/L)	0.007	0.003	1.007	1.002-1.012	0.009
Hipotansiyon varlığı	0.629	0.600	1.876	0.579-6.083	0.295
Pitt bakteriyemi skoru	0.264	0.105	1.302	1.060-1.599	0.012
Sepsis gelişimi	1.336	0.579	3.804	1.224-11.826	0.021
Septik şok gelişimi	1.607	0.704	4.986	1.254-19.826	0.023
Ampirik tedavinin uygun olması	-0.463	0.494	0.539	0.194-1.496	0.235
KDE etkeninin MDR olması	-0.619	0.521	0.629	0.239-1.658	0.349

1: Sepsis; SOFA skorunda ≥ 2 artış olması

2: Sıvı resüsitasyonuna rağmen ortalama arter basıncını 65 mmHg üzerinde tutmak için vazopressör ihtiyacı olması

Sonuç

- Çalışmamız literatürde KDE epidemiyolojisinde gram-pozitif bakterilerden gram-negatiflere doğru bildirilen prevalans değişimini doğrulamaktadır¹⁻³
- Gram-negatif bakterilerdeki yüksek direnç oranlarımız endişe vericidir, bu durum mevcut profilaksi ve ampirik antibiyotik tedavi rejimlerinin başarısızlıkla sonuçlanması açısından yüksek risk oluşturmaktadır

1-Trecarichi EM et al. Curr Opin Infect Dis. 2014

2-Martinez-Nadal G et al. Clin Infect Dis. 2020

3- Peri AM et al. Clin Exp Med. 2023

Sonuç

- Hematolojik maligniteli hastalar klinik durumları hızlı değişebilen kritik hastalar olduğundan olası enfeksiyon durumunda mortaliteye etki edebilecek faktörler dikkate alınarak ampirik tedavinin hızlı bir şekilde başlanması hayati öneme sahiptir
- Uygun ampirik tedavinin başlanması açısından her kurumun olası etkenlerini ve antimikrobiyal duyarlılık profillerini bilmesi önem arz etmektedir

---

Teşekkür ederim